

Kennisupdate desinformatie COVID-19 d.d. 31-03-2020

Trends 19 maart – 26 maart 2020:

- 'Infodemic' rondom COVID-19 neemt verder toe;
- Bewustzijn over onwaarheden rondom coronavirus groeit mee;
- Overheden en techbedrijven zoeken handelingsperspectief in het bestrijden van de verspreiding van des- en misinformatie rondom de pandemie;
- Techbedrijven gaan o.a. samenwerkingen aan met overheden en gezondheidsautoriteiten, zoals de WHO, voeren actief beleid op het tegengaan van COVID-19 misinformatie; publiek vertrouwen en afhankelijkheid van mensen neemt weer toe.

Duiding

Wederom is er in absolute en relatieve hoeveelheden erg veel berichtgeving over COVID-19; in de 'infodemic' is daarbij veel desinformatie en misinformatie. Zo concludeert onderzoeksplatform Pointer dat het aantal foutieve berichten over het coronavirus in Nederland flink groeit (84 onbetrouwbare nieuwsberichten gedeeld via Twitter vergeleken met 20 twee weken geleden). Op het hoogtepunt gaat het om 160 Nederlandstalige tweets waarin twijfelachtige bronnen worden aangehaald. In de artikelen staan valse claims, bijvoorbeeld dat het RIVM zou liegen over de ernst van het virus, of dat frisse lucht een besmetting met Covid-19 zou genezen. Een parallel is te zien in de VS, waar Pew Research Center heeft vastgesteld dat een groot deel van de Amerikaanse populatie is blootgesteld aan misinformatie rondom COVID-19, met name zij die hun nieuws primair via sociale media binnenkrijgen.

Een (eenduidige) motivatie (uit één of meerdere hoeken) is daarbij onzeker. Zo zijn er verscheidene en wijd uiteenlopende groepen te ontwaren die des- en misinformatie over de pandemie verspreiden, van statelijke actoren (bijvoorbeeld van Beijing tot het Kremlin) tot "Corona influencers" en het Amerikaanse alt-right.

Het feit dat deze des- en misinformatie een grote impact heeft is wél zeker. Hoewel er zowel bij de media als de politiek als bij burgers en (tech)bedrijven groeiend bewustzijn is van het feit dát er veel onwaarheden over COVID-19 worden verspreid, is er een toenemende behoefte aan handelingsperspectief. Deze ligt bij zowel overheden als (tech)bedrijven, die de informatievoorziening – en deling in goede banen moeten blijven leiden.

SciPol, het kennisinstituut van de Amerikaanse onderzoeksuniversiteit Duke University is reeds gekomen met een *policy brief* die een set aanbevelingen voor de (Amerikaanse) overheid en (tech)bedrijven biedt. De internationale berichtgeving over COVID-19 zelf biedt tevens aanknopingspunten voor beleid.

NAAR EEN HANDELINGSPERSPECTIEF VOOR DE OVERHEID

Uit de berichtgeving van deze kennisupdate zijn de volgende opties te ontwaren:

- Niet reageren: aandacht voor een 'nepbericht' vestigt juist aandacht op (de inhoud van) dat nepbericht. Niet reageren wordt in Nederland vooral gebezigd bij individuele gevallen van misinformatie die ook weinig verspreiding (impact) genieten. Of als het bericht weinig schade zou kunnen aanrichten door bijvoorbeeld een milde toon.
- Ontkrachten: indien er sprake is van onrust zaaiende berichten, bijvoorbeeld berichten die claimen dat Nederland in volledige lockdown gaat, wordt direct en met autoriteit gereageerd. Bijvoorbeeld door de RIVM (via sociale media kanalen). Andere voorbeelden:
 1. Volgens Peter Burger (Universiteit Leiden) is herhaaldelijke ontkrachting de beste manier om de verspreiding van des- en misinformatie tegen te gaan.
 2. In de Verenigde Staten probeert de Federal Emergency Management Agency (FEMA) nepnieuws, geruchten en complottheorieën te bestrijden met een zelfstandige website genaamd 'Coronavirus Rumor Control'. Hierop wordt voortdurend ingegaan op een aantal hardnekkige geruchten, zoals dat er sprake is van een 'nationale quarantaine'.
- Voorlichten: bijvoorbeeld het openen / aanvullen van websites met betrouwbare en actuele (gezondheids)informatie.

- Samenwerken met techbedrijven: zoals bijvoorbeeld Facebook en Google overheidsinformatie al een prominente plek geven. Optie is om een nationaal vervolg te geven aan de gezamenlijke verklaring van Facebook, Twitter, Microsoft, Google en Reddit, Youtube en LinkedIn.

NAAR EEN HANDELINGSPERSPECTIEF VOOR (TECH)BEDRIJVEN

De techbedrijven, die voorafgaand aan de pandemie last hadden van een groot imago- en vertrouwensprobleem (o.a. door hun dominante positie, gebrek aan verantwoordelijkheid voor de data van gebruikers en privacy issues) lijken juist te floreren onder de pandemie.

Door de verscheidene nationale lockdowns, zelf-quarantaines en thuiswerkers zijn mensen nu afhankelijker van de sociale media platforms dan ooit. Daarbij voeren de techbedrijven enerzijds een toenemend strenger beleid op des- en misinformatie op hun platforms, en hebben zij anderzijds proactief opgeroepen tot samenwerking met overheden en mondiale gezondheidsautoriteiten, zoals het (nu al succesvolle) partnerschap van WhatsApp met de WHO.

Hoewel de verklaring die de techbedrijven hebben afgelegd niet meer lijkt te behelzen dan een algemene intentieverklaring, lijkt het alsof de techreuzen beter in de publieke opinie naar voren komen en waardering oogsten voor hun initiatieven en interventies om de verspreiding van des- en misinformatie rondom COVID-19 een halt toe te roepen. De afname van publiek vertrouwen in de techreuzen vertraagt hiermee in ieder geval.

De vraag rijst wel of deze verschuiving in publiek sentiment blijvend is (dit zal waarschijnlijk afhangen van het succes dat de techbedrijven hebben in het managen van informatiestromen rondom de pandemie) en of het impact gaat hebben op de vele lopende juridische onderzoeken die met name in de VS gaande zijn.

In ieder geval zijn gebruikers wereldwijd momenteel afhankelijk van de techbedrijven om zichzelf door de aankomende maanden zien te krijgen. Het is een afhankelijkheid op zowel privé- als professioneel vlak. Deze pandemie lijkt daarmee een cruciaal moment voor de techbedrijven om hun potentieel en goede wil te tonen, en om eerder gemaakte beloften waar te maken. Een waargenomen risico zit hierbij in de capaciteit; zo zitten veel menselijke factcheckers door het besmettingsrisico thuis en wordt sommige contentmoderatie steeds meer overgelaten aan AI.

Recent beleid techbedrijven:

- Kansen / samenwerking met autoritaire en betrouwbare bronnen:
 1. Facebook, eigenaar van WhatsApp en Instagram, en Google, eigenaar van YouTube, geven overheidsinformatie nu bewust een prominente plek. Het doel is de grote hoeveelheid nepnieuws naar de achtergrond te duwen en feiten duidelijker van de meningen te scheiden.
 2. Bij elk YouTube-filmpje over corona is een link te zien naar de Rijksoverheid. YouTube ontwikkelt, ook in Nederland, een prominente 'nieuwsplank' waar videomateriaal over corona van gevestigde media te zien is - dezelfde media die ook aan Google News leveren.
 3. Zodra je zoekt op coronavirus toont Google in Nederland een 'SOS-melding'; een noodbericht met belangrijke links naar overheidsinstanties. Facebook op zijn beurt heeft een Engelstalig Coronavirus Information Center ingericht, binnenkort ook in een Nederlandstalige variant.
 4. Twitter verbreedde zijn definitie van 'schadelijk berichten'. Berichten over het virus die indruisen tegen wat autoriteiten aanbevelen, worden nu ook verwijderd. Dat geldt ook voor complottheorieën - zoals: 'de oproep om vaak je handen te wassen zoubedacht zou zijn door zeepfabrikanten'.

Risico / grenzen aan de capaciteit:

1. Berichten en video's op Facebook worden voor een belangrijk deel nog beoordeeld door menselijke moderatoren, die controleren of de inhoud niet oproept tot geweld of haat. Die moderatoren - vaak inhuurkrachten- moeten vanwege COVID-19 vanuit huis werken. Dat levert organisatorische problemen op, omdat moderatoren

op afstand geentoeegang krijgen tot alle data. Zuckerberg heeft bevestigd dat een groter deel van de moderatie op kunstmatige intelligentie zal leunen, zoals aangegeven in de vorige kennisupdate. De ernstige gevallen, zoals video's met daarin zelfverminking, zelfdoding, kindermisbruik of terrorisme, worden nog altijd streng gemodereerd.

2. Omdat meer moderatie nu helemaal geautomatiseerd verloopt, kunnen er echter ook meer beoordelingsfouten optreden. YouTube en Twitter kampen met hetzelfde probleem.
3. Facebook remt de verspreiding van berichten die door een factcheck 'onwaar' zijn bevonden wel af. Voor Nederland heeft Facebook geen factcheckers meer. Het bedrijf leunt nu op de buitenlandse factchecks. Volgens Facebook zijn veel hoaxes internationaal.

BRONNEN

I. KENNIS

Pointer: 'Flinke stijging van onbetrouwbaar nieuws over coronavirus op Twitter'

- Het onderzoeksplatform Pointer concludeert op basis van een verzameling en analyse van ruim 479 duizend Nederlandstalige tweets dat het aantal onjuiste berichten over COVID-19 in Nederland toeneemt:
 - Twee weken geleden meldde Pointer dat er twintig onbetrouwbare nieuwsberichten werden gedeeld, in de afgelopen weken is dat gestegen naar 84 stuks.
 - Op het hoogtepunt gaat het om ruim 160 tweets per dag waarin deze twijfelachtige bronnen worden aangehaald.
 - De bronnen voor deze misleidende tweets zijn websites zoals *De Dagelijkse Standaard*, *Scepter*, *Fenixx*, *Xander Nieuws* en *Amalek*.
 - Volgens deze misleidende en onjuiste berichtgeving liegt het RIVM over de ernst van het virus. Andere nepberichten zeggen juist dat het om een 'paniekvirus' gaat: het is niet veel dodelijker dan de griep. Daarnaast doen websites valse claims dat vitamine C en frisse lucht het virus genezen.
 - Ook wordt de gezondheidscrisis tot een politiek item gemaakt: volgens *De Dagelijkse Standaard* is D66 blij dat ouderen massaal aan het virus overlijden.
 - Het betreffen allemaal beweringen zonder bronvermelding of gedegen onderzoek, en overduidelijk misinformatie.

Bron: [Pointer](#)
D.d. 20/03/2020

Nieuwscheckers: 'gebruik HALT'

- Factcheckers van de Universiteit Leiden adviseren de HALT-methode om mis- of desinformatie te herkennen. Het moet helpen om nieuwsconsumenten te wapenen tegen desinformatie en de verspreiding van ditsoort berichten via sociale media te reduceren.
 - De H is van Ho! Maak bij het lezen van berichten die hevig emoties losmaken of de sterke behoefte oproepen om te delen eerst pas op de plaats.
 - De A is van Analyseer de bron. Onderwerp ten eerste de verzender aannader onderzoek. Is het medium betrouwbaar? Heeft het bijvoorbeeld een pagina op Wikipedia?
 - De L staat voor Lokaliseer betere berichtgeving. Als de brononbetrouwbaar lijkt, kan het lonen om andere nieuwsmedia op hetzelfde nieuws na te slaan. Als gerenommeerde media over hetzelfde nieuwsberichten, verhoogt dit de betrouwbaarheid.
 - De T betekent: Traceer originele context. Het is nog beter om de originele bron waar het gewantrouwde bericht op gebaseerd is te traceren. Kijk daarom of genoemde partijen zelf op internet het nieuws hebben gemeld. Vergelijk deze bronnen met het bericht en analyseer of de feiten eerlijk voorgesteld zijn. Let ook op de datum van het oorspronkelijk bericht, die kan verouderd zijn en dus niet langer relevant.

Bron: [Nieuwscheckers](#)
D.d. 26/03/2020

Pew Research Center: 'Americans Immersed In COVID-19 News'

- Pew Research Center heeft een survey over COVID-19 berichtgeving gehouden onder bijna 9000 Amerikanen die lid zijn van hun opiniepanel. 51% van hen zegt de berichtgeving op de voet te volgen. Belangrijkste uitkomst is dat ongeveer de helft van de respondenten (48%) geeft aan blootgesteld te zijn geweest aan verzonden nieuws of informatie gerelateerd aan het virus. Tegelijkertijd geeft 70% aan dat de media het nieuws 'heel goed' of 'voldoende' hebben gebracht. De groep respondenten die denkt dat de berichtgeving overdreven is, is twee keer zo groot als de groep die vindt dat de risico's van COVID-19 onderbelicht zijn.

Bron: [Pew Research Center](#)
D.d. 18/03/2020

Pew Research Center: 'Americans who primarily get news through social media are least likely to follow COVID-19 coverage, most likely to report seeing made-up news'

- Volgens een ander recent onderzoek van Pew Research Center naar misinformatie rondom COVID-19 zijn Amerikanen die hun nieuws primair via sociale media binnenkrijgen, minder op de hoogte van de berichtgeving over het coronavirus. Ze zijn ook meer geneigd om misinformatie over de pandemie te zien dan Amerikanen die primair de traditionele media volgen.

Bron: [Pew Research Center](#)
D.d. 25/03/2020

Duke University Initiative for Science and Society / SciPol: 'Information Sharing During an Epidemic: Policies and Best Practices'

- Twee wetenschappers van de Amerikaanse Duke University nemen het COVID-19 virus als onderzoekscasus om uit te vinden hoe overheden en bedrijven hun informatiedeling het best in goede banen kunnen leiden tijdens een groeiende pandemie.
Aanbevelingen uit hun policy brief voor de (Amerikaanse) overheid:
 1. Het Congres, State Department en de WHO moeten de rol van overheids censuur in de verspreiding van het COVID-19 virus onderzoeken en onderstrepen;
 2. Overheden en internationale organisaties moeten meer moeite doen om een vrij en open internet aan te moedigen.
 3. De globale volksgezondheidsgemeenschap moet samenwerken met internet experts om de vrije uitwisseling van online informatie die nodig is om de volksgezondheid te beschermen, te promoten.
 4. De Amerikaanse regering en internationale autoriteiten moeten directe ondersteuning bieden aan digitale epidemiologie-projecten die het internet en sociale media actief monitoren voor opkomende bedreigingen voor de volksgezondheid.
 5. Het Congres moet, in conclaaf met sociale media bedrijven en epidemiologen, een juridisch kader ontwikkelen die informatiedeling toestaat tussen tech platforms en digitale epidemiologie-projecten.
 6. De Federal Trade Commission (FTC) en de Food and Drug Administration (FDA) moeten doorgaan met hun werk om valse claims over coronavirus-behandelingen te identificeren en moeten hun bevindingen in deze actiever op sociale media delen.
 7. De FDA en FTC moeten gaan handhaven op bedrijven die foutieve coronavirus-behandelingen adverteren.
 8. Volksgezondheidsinstellingen, zoals de Centers for Disease Control and Prevention, moeten niet alleen doorgaan met het ontkrachten van misinformatie over COVID-19, maar moeten ook de impact hiervan evalueren om best practices te vormen voor gebruik tijdens een volgende gezondheidsepidemie.
 9. Volksgezondheidsinstellingen moeten permanente publiek-private samenwerkingen opzetten tussen de mondiale gezondheidsgemeenschap, overheidsagentschappen, en sociale media – en andere techbedrijven. Dit met als doel om een snelle en effectieve deling van accurate en geverifieerde informatie te realiseren.

Aanbevelingen uit hun policy brief voor de (tech)bedrijven:

1. Techbedrijven moeten doorgaan met het promoten en delen van accurate, geverifieerde informatie en overheidsboodschappen over COVID-19.
2. Techbedrijven moeten doorgaan met het identificeren, labelen en waarschuwen van gebruikers over inaccuraat informatie over het virus die op hun platformen heeft gestaan.
3. Techbedrijven moeten standaarden ontwikkelen om een sub-categorie valse informatie te kunnen aanmerken die zo schadelijk is dat deze verwijderd kan worden tijdens een volksgezondheids crisis.
4. Techbedrijven moeten samenwerken met de overheid om een juridisch raamwerk te ontwikkelen en implementeren voor digitale epidemiologie-projecten die gebruikersdata delen en beschermen.

Bron: [SciPol \(.pdf\)](#)
D.d. 19/03/2020

University of Toronto / CitizenLab: 'Censored Contagion: How Information on the Coronavirus is Managed on Chinese Social Media'

- Een nieuwe studie van CitizenLab concludeert dat informatie over COVID-19 streng gecontroleerd wordt op Chinese sociale media platforms. Censuur op berichtgeving rondom het coronavirus begon in de vroege fases van de uitbraak en dijde steeds meer uit om uiteindelijk een groot deel van de meningsuiting en expressie te behelzen, van kritiek op de Chinese regering tot officieel gedeelde feiten en informatie.

Bron: [CitizenLab](#)
D.d. 03/03/2020

II. TECHNOLOGIE

Overheden gebruiken locatiedata burgers tegen verspreiding COVID-19

- *Reuters* en techblog *The Verge* rapporteren dat een groeiend aantal regeringen is begonnen met het traceren van locatiedata van hun burgers in een poging de verspreiding van COVID-19 te beteugelen. Zo stuurt Israël alerts naar burgers die blootgesteld aan het virus zouden zijn gesteld, met een bevel zichzelf in quarantaine te zetten. In het VK analyseerden de autoriteiten geanonimiseerde data van telecomprovider O2 om vast te stellen in hoeverre de Britse bevolking zich aan sociale onthouding hield. In de VS is Google om tafel gegaan met gezondheidsautoriteiten met eenzelfde doel. De meest extreme casus tot op heden is Taiwan, waar de autoriteiten een "electronische schutting" zouden heen bouwen om huishoudens die thuis in quarantaine zitten: zodra deze burgers het huis verlaten of hun telefoon uitzetten wordt de politie gealarmeerd. De angst is dat het vergaande gebruik van zulke surveillancetactieken in de toekomst niet meer weg zal gaan.

Bronnen: [Reuters](#) , [The Verge](#)
D.d. 25/03/2020

III. NIEUWS

Nederland algemeen

- *Buzzfeed* vraagt zich af in hoeverre gecertificeerde gezondheidsinstituten –en experts de discussie over het virus op sociale media kunnen (blijven) beheersen tegenover zeer invloedrijke gebruikers die geen kennis van zaken hebben. Deze "subklasse" van zgn. "Corona influencers" wil zo snel mogelijk hun boodschap uitsturen en deze eventueel later corrigeren, wat tot de verspreiding van schadelijke, foutieve informatie leidt. De meningen van experts over de impact van deze "Corona influencers" lopen uiteen.

Bron: [Buzzfeed](#)
D.d. 18/03/2020

- Maandag 23 maart jl. waren onderzoeksjournalist Jeroen Smit en woordvoerder van Google Nederland Rachid Finge aanwezig bij *Jinek*. Zij gaven algemene informatie over "hoe je nepnieuws van echt nieuws onderscheidt" met betrekking tot het COVID-19 virus.

Bron: [RTL XL \(aflevering terugkijken\)](#)
D.d. 23/03/2020

- Op *Radio 1* stelde datajournalist Vermanen van het journalistieke platform Pointer dat desinformatie rondom het coronavirus steeds meer de kop op steekt. Volgens Vermanen is de hoeveelheid aan nepnieuws vooral reactionair, waarbij het speelt in op angsten en ontwikkelingen in de samenleving. Er verschijnen volgens Vermanen zeer veel misleidende tweets en bestaan er veel websites, die doelbewust onjuiste informatie of complottheorieën verspreiden. Veelvuldig terugkerende misleidende informatie zijn

berichten die de omvang van het probleem onjuist voorstellen (bagatelliseren of juist overdrijven). Vaak hebben deze berichten ook heel gerichte politieke doeleinden, bijvoorbeeld om bepaalde politieke partijen aan te vallen, aldus de journalist.

Bron: Radio 1

D.d. 20/03/2020

Nederland casussen

- Youtuber Tom Zwitter uit Groningen verspreidt desinformatie met Corona video's op het kanaal Blue Tiger Studio. Het kanaal is een vrijplaats voor afwijkende meningen. Zo wordt het klimaatbeleid er vergeleken met Hitler's drang naar 'Lebensraum'. De video 'Coronajournaal 17 maart 2020' was vrijdag ruim 12.000 keer bekeken. Tom Zwitter stelde dat de overheid uit is op 200.000 doden. Het RIVM en Alexander Pleijter (factchecker Universiteit Leiden) hebben de claims direct tegengesproken.

Bron: [Dagblad van het Noorden](#)

D.d. 22/03/20

COVID-19 algemeen

- Zakenblad *Forbes* evalueert wetenschappelijk bewijs om de samenzweringstheorie te ontkrachten dat COVID-19 een biowapen uit een laboratorium zou zijn. Er wordt opgemerkt dat de theorie in zowel de VS als China voet aan de grond kreeg met maar 1 verschil: wie van de twee de schuldige was.
Bron: [Forbes](#)
D.d. 25/03/20
- Volgens een op-ed in *The Atlantic* is de bewuste verdoezeling van de coronavirus uitbraak in Wuhan door de Chinese communistische partij verantwoordelijk voor de inmiddels ontstane pandemie. Terwijl de pandemie gaande is zou de top van de CCP tevens een desinformatiecampagne voeren die claimt dat het Amerikaanse leger het virus heeft gecreëerd.
Bron: [The Atlantic](#)
D.d. 19/03/2020
- *Deutsche Welle* interviewt experts die stellen dat, nu nieuwe besmettingen in China afnemen, de Chinese regering is overgeschakeld op nieuwe propaganda tools om het imago van het land te verbeteren en Beijing's autoritaire regime capabel te doen lijken. Bijvoorbeeld door andere (zwaar) getroffen landen te hulp te schieten met kennis en mondkapjes. Gesteld wordt dat het China's propagandadoel is om thuis sociale stabiliteit te handhaven.
Bron: [Deutsche Welle](#)
D.d. 16/03/2020
- *The Guardian* stelt dat (extreem)rechts en 'alt right' in de VS op dezelfde manier kennis hebben genomen van de COVID-19 pandemie als van veel andere politieke ontwikkelingen: met desinformatie, samenzweringscomplotten en zwartmaken. Veel partijen in de (extreem)rechtse hoek zien de uitbraak van het coronavirus als een significante kans om geld te verdienen, volgers te rekruteren of beide.
Bron: [The Guardian](#)
D.d. 19/03/2020
- Hyperpartijdige nieuwssites, complotdenkers en scammers hebben paniek gezaaid door te suggereren dat anti-Trump media de COVID-19 pandemie overdrijven. Deze narratief heeft voet aan de grond gekregen onder Trump supporters, die stellen dat het virus een deep state plot is, mogelijk gecreëerd door de Chinese overheid, om Trump's herverkiezing te tarten.
Bron: [Buzzfeed](#)
D.d. 17/03/2020
- Een op-ed van American Enterprise Institute (AEI) wetenschapper Michael Rubin stelt dat het Erdogan regime een voorbeeld heeft genomen aan Beijing door COVID-19 informatie

te censureren en een brede variatie aan vrijheid van expressie te blokkeren. Dit zou variëren van kritiek op de Turkse overheid tot de deling van officiële feiten. Volgens Rubin heeft de Turkse regering als doel om het regime en haar machtspositie te beschermen.

Bron: [AEI](#)

D.d. 20/03/2020

- Het *Algemeen Dagblad* kwam met een overzicht van landen die desinformatie over het virus verspreiden en de motieven die daaraan ten grondslag liggen: "De Russen doen hun best om verwarring en verdeeldheid te zaaien, maar wij in het Westen (en vooral de VS) kunnen er ook wat van." Toch biedt het artikel vooral aandacht aan Russische desinformatie. Bij het moment van schrijven heeft East StratCom dan 110 gevallen van des- of misinformatie gevonden op populaire mediakanalen. Volgens East StratCom zijn de Russische nepberichten gericht op buitenlands én binnenlands publiek. Het doel hier is niet alleen het vertrouwen in de nationale en Europese regering te ondermijnen, maar ook in de internationale instituties en de wetenschap. De Russische bevolking krijgt vooral 'nieuws' waaruit moet blijken dat de hele ellende wordt veroorzaakt door een buitenlandse agressor (de VS of Westerse laboratoria). Ook wordt benadrukt dat het virus alleen andere, vooral democratische landen treft en dat Rusland alles doet om het volk te beschermen. Volgens Access Now, een organisatie die opkomt voor digitale rechten, is dit in Rusland een bekende tactiek.

Bron: [AD](#)

D.d. 24/03/2020

COVID-19 en publieke afhankelijkheid van techbedrijven

- De *New York Times* schrijft dat de grote techbedrijven sterker dan ooit uit de pandemie zouden kunnen komen. Hoewel de industrie steeds meer tegenklank kreeg voordat COVID-19 uitbrak, zijn mensen nu afhankelijker van de sociale media platforms dan ooit.

Bron: [The New York Times](#)

D.d. 24/03/2020

- Ook *The Wall Street Journal* merkt op dat het publiek afhankelijker lijkt van de techplatforms dan voorheen: "Er was een globale pandemie voor nodig om ons onze zorgen om privacy te vergeten en Facebook weer vol overgave te gaan gebruiken."

Bron: [The Wall Street Journal](#)

D.d. 24/03/2020

- *The Guardian* rapporteert dat er in het VK alleen al ongeveer 300 coronavirus support groups zijn ontstaan op Facebook, die gebruikers helpen om te gaan met de onzekere tijden en depressieve gevoelens veroorzaakt door de pandemie.

Bron: [The Guardian](#)

D.d. 23/03/2020

- Mensen organiseren COVID-19 ondersteuning op Google docs en door middel van Facebook groepen. In de laatste vijf dagen zijn er al zoveel nieuwe communities gestart dat er nu 'master spreadsheets' met overzichten circuleren op Twitter, Nextdoor en Facebook in een poging ze allemaal in kaart te krijgen.

Bron: *NBC*

D.d. 20/03/2020

Verenigde Staten

- In de Verenigde Staten probeert de Federal Emergency Management Agency (FEMA) nepnieuws, geruchten en complottheorieën te bestrijden met een zelfstandige website genaamd 'Coronavirus Rumor Control'. Hierop wordt voortdurend ingegaan op een aantal hardnekkige geruchten, zoals dat er sprake is van een 'nationale quarantaine'.

Bron: www.npr.org (national public radio)

D.d. 24/03/2020

Facebook

- Facebook heeft in een blogbericht bekendgemaakt dat tot nu toe ruim een miljard mensen de coronavirusmelding op Instagram en Facebook hebben gezien. De melding verschijnt als een popup in de apps. Deze verwijst naar overheids- en gezondheidsinstanties voor betrouwbare informatie over het coronavirus. In Nederland gaat het bericht naar de website van de Rijksoverheid. Van de miljard gebruikers klikten 100 miljoen mensen door om meer informatie op te vragen, laat Facebook weten.
Bron: [Facebook newsroom](#)
D.d. 25/03/2020
- Facebook gaat advertenties blokkeren voor producten die immuniteit of genezing van COVID-19 beloven. Ook zijn advertenties voor mondkapjes, waar wereldwijd een groot tekort aan is, niet meer welkom op Facebook.
Bron: [Facebook newsroom](#)
D.d. 24/03/2020
- *The Washington Post* rapporteert dat de COVID-19 pandemie gevolgen zou kunnen hebben voor harmful content moderatie op sociale media platforms. Als voorbeeld wordt aangehaald dat Facebook een groot aantal factcheckers naar huis heeft gestuurd onder invloed van het besmettingsrisico, en daardoor meer leunt op de content moderatie beslissingen van AI. Nog niemand heeft daar ervaringen mee en weet dus wat de risico's daarvan zijn, aldus een geïnterviewde cybersecurity expert.
Bron: [The Washington Post via Lexis Nexis](#)
D.d. 24/03/2020
- Facebook opent zijn Messenger app voor gouvernementele gezondheidsorganisaties met als doel om gebruikers op de hoogte te houden van vitale informatie over de COVID-19 pandemie. De ministeries van Volksgezondheid van Argentinië en Pakistan en UNICEF hebben zich al kosteloos aangesloten.
Bron: [The Daily Mail](#)
D.d. 25/03/2020
- Volgens *The New York Times* heeft COVID-19 van Facebook weer een "news powerhouse" gemaakt, nadat het sociale media platform eerder een populariteitsdip had. Volgens intern onderzoek gaat meer dan 50% van de berichtgeving op het platform momenteel over het coronavirus.
Bron: [The New York Times](#)
D.d. 23/03/2020

Whatsapp

- De World Health Organization (WHO) werkt samen met Whatsapp om mensen betrouwbare informatie te verstrekken over de coronavirus pandemie. Indien je "hi" verzendt naar +41 79 893 1892 met WhatsApp, ontvang je een bericht terug van de de 'Whatsapp Coronavirus Information Hub' van de WHO die een menu aan keuze-opties geeft om de laatste informatie te ontvangen, zoals nieuwe besmettingsgevallen wereldwijd, reisadviezen, en misinformatie die ontkracht moet worden. Er is al door 10 miljoen gebruikers gebruik van gemaakt binnen drie dagen na lancering.
Bron: [Wired](#)
D.d. 20/03/2020
- India heeft een WhatsApp chatbot gelanceerd om bewustwording over het COVID-19 virus te verspreiden. Indiase burgers kunnen de 'MyGov Corona Helpdesk' berichten om direct antwoord te krijgen op hun vragen over de pandemie.
Bron: [TechCrunch](#)
D.d. 25/03/2020
- WhatsApp test een functie waarmee gebruikers de inhoud van doorgestuurde berichten eenvoudig kunnen googelen. Het gaat om een icoontje bij een vergrootglas dat naast een doorgestuurd bericht verschijnt. Daarmee kan het bericht geüpload worden naar Google, zodat gebruikers meer informatie over de inhoud kunnen vinden. De functie kan mogelijk helpen in de strijd tegen onjuiste of misleidende informatie. WhatsApp kan de inhoud van

gesprekken zelf niet bekijken, maar door gebruikers in staat te stellen de inhoud eenvoudig te googelen, kunnen zij op zoek gaan naar betrouwbare of relevante context omtrent het bericht.

Bron: [NU.nl](https://nu.nl)

D.d. 26/03/2020

Google

- Google heeft haar eigen COVID-19 website gelanceerd. Het bedrijf heeft ook uitgebreide zoekresultaten uitgerold voor mensen die zoektermen gerelateerd aan het coronavirus. Het gaat om bijvoorbeeld informatie tabs voor symptomen, preventie, globale statistieken en lokaal relevante informatie.

Bron: [Google](https://google.com)

D.d. 24/03/2020

YouTube

- YouTube lanceert een specifieke sectie voor COVID-19 nieuws op haar homepage. Vooral nog wordt deze in 16 landen uitgerold (niet Nederland).

Bron: [@youtubeinsider](https://twitter.com/youtubeinsider)

D.d. 20/03/2020

Instagram

- Instagram gaat gebruikers op meer manieren naar betrouwbare informatie over de COVID-19 pandemie leiden. Tevens introduceert het sociale media platform nieuwe manieren om (mogelijk) schadelijke informatie te verwijderen. Zo krijgen gebruikers die zoeken op het coronavirus educatieve bronnen van de WHO en andere betrouwbare bronnen te zien, en stopt het bedrijf om gebruikers aan te bevelen coronavirus-gerelateerde accounts te volgen. Instagram gaat COVID-19 informatie uit feeds daarbij 'de-ranken' (hoewel ze niet worden verwijderd). Bovendien rolt het bedrijf een nieuwe tool uit, CoWatching, waarbij twee gebruikers samen door de app kunnen scrollen terwijl ze videochatten. Deze maatregelen komen bovenop een eerdere maatregel waarbij waarschuwingen bovenaan Instagram feeds gebruikers naar betrouwbare informatie over het virus leidden.

Bron: [Politico](https://politico.com)

D.d. 24/03/2020

Twitter

- Twitter doneert \$1 miljoen aan journalistieke non-profit organisaties Protect Journalists en de International Women's Media Foundation om hun newsrooms financieel te ondersteunen met het monitoren van de coronacrisis.

Bron: [Axios](https://www.axios.com)

D.d. 25/03/2020

Telegram / WeChat

- Telegram is een toevluchtsoord geworden voor gebruikers van het Chinese sociale media platform WeChat. Telegram biedt mogelijkheden zoals optionele chat encryptie die mensen helpt om up to date te blijven ondanks de hevige censuur op WeChat.

Bron: [The Verge](https://www.theverge.com) (nieuwsbrief)

D.d. 24/03/2020